

Kommunplan och budget 2027

Sverigedemokraterna Tyresö

Innehåll

Redo att ta ansvar för Tyresö	3
Omvärldsanalys.....	4
Grunden för vår budget	5
Undantag från effektiviseringskravet.....	5
Våra prioriterade satsningar.....	6
God ekonomisk hushållning	7
Så vill vi styra Tyresö.....	8
Våra prioriteringar	10
Trygghet, beredskap och social hållbarhet.....	10
Ansvarsfull ekonomi och en väl fungerande kommun	11
Hållbar samhällsplanering och ett trivsamt Tyresö	13
Trafik och framkomlighet i vardagen.....	15
Ett starkt näringsliv och fler arbetstillfällen	16
Kunskap, språk och studiero i skolan	17
Näringsrik och valbar skolmat	17
Utbildning för arbete, kunskap och självständighet	18
Trygg, värdig och tillgänglig äldreomsorg	20
Gemenskap och livskvalitet för äldre	22
Ett starkt föreningsliv och meningsfull fritid	23
Trygga uppväxtmiljöer och förebyggande arbete.....	23
Vägen till arbete och egen försörjning.....	25
En trygg, tydlig och tillgänglig socialtjänst.....	25
Resursfördelning verksamhetsområden	27
Investeringar	28
Prövning av barnets bästa	30
Yrkanden avseende kommunstyrelsens förslag till beslut:	31

Redo att ta ansvar för Tyresö

Sverigedemokraterna Tyresö är idag mer redo än någonsin att bidra till kommunens utveckling och ledning. Vår resa började långt före inflytande och nämndplatser. Redan 1998 började vi driva sverigedemokratisk politik i Tyresö.

De senaste fyra åren har Sverigedemokraterna fått ett ökat politiskt inflytande nationellt. Samtidigt har vi i Tyresö vuxit till ett erfaret och etablerat parti med bred representation i kommunens politiska arbete.

Vi står för långsiktighet, handlingskraft och ett starkt lokalt samhälle. Vår politik utgår från kommuninvånarnas verklighet, inte från prestigeprojekt eller symbolpolitik. Kommunens resurser ska koncentreras till de viktigaste uppgifterna: förskola, skola, äldreomsorg, social omsorg och trygghet. Varje skattekrona ska användas effektivt och med respekt för dem som finansierar verksamheten.

Vi är övertygade om att Tyresö behöver ett ledarskap som är tydligt, närvarande och berett att fatta långsiktiga beslut även när de är obekväma. Det kräver erfarenhet, omdöme och lokal förankring – och det har vi idag.

Oavsett hur nästa majoritet formas är Sverigedemokraterna redo att ta ett större ansvar för Tyresös framtid.

Sverigedemokraterna Tyresö

Omvärldsanalys

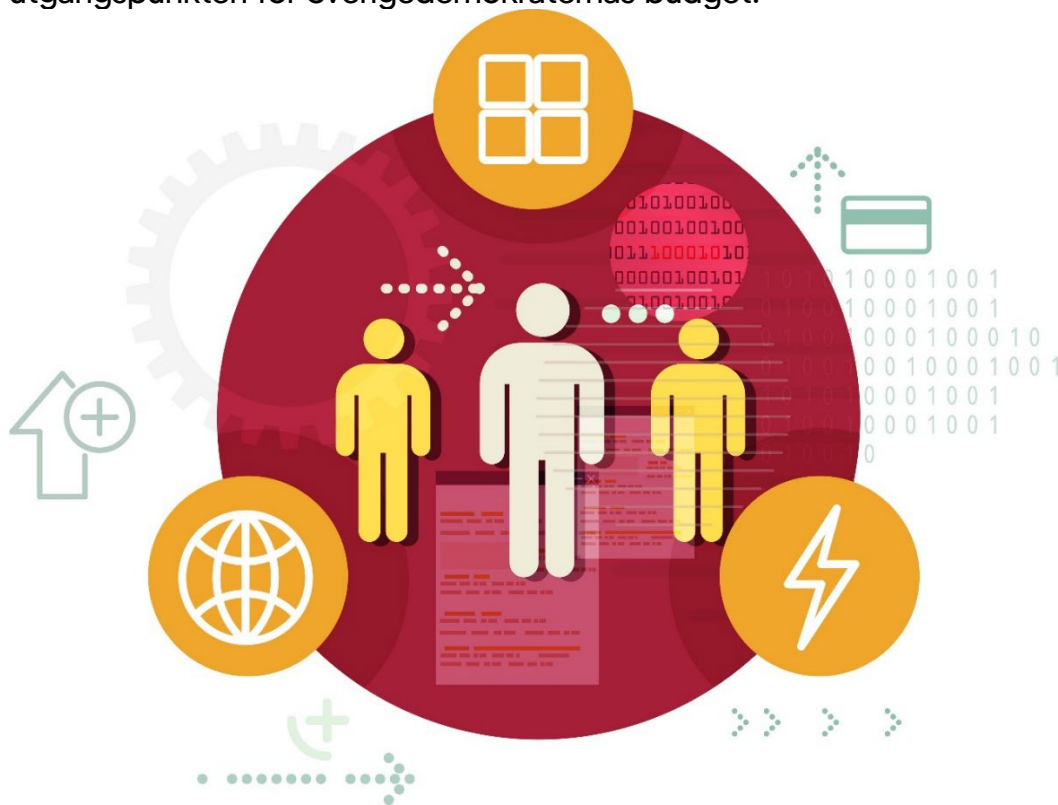
Tyresö kommuns omvärldsanalys 2026 (Bilaga 1) ger en bred och i många delar relevant beskrivning av de förändringar som påverkar kommunen. Vi delar bilden av att utvecklingen ställer ökade krav på välfärden, inte minst till följd av demografiska förändringar, ökade behov av kompetensförsörjning samt utmaningar kopplade till trygghet och tillit.

Samtidigt menar Sverigedemokraterna att analysen i hög grad beskriver vad som sker, men i mindre utsträckning tydliggör vad som behöver prioriteras. När resurserna är begränsade blir det avgörande att göra medvetna avvägningar och att fokusera på kommunens viktigaste uppgifter.

Vi vill särskilt lyfta fram vikten av att värna välfärdens legitimitet genom att motverka välfärdsbrottslighet, stärka arbetslinjen och säkerställa att resurser används effektivt. Egen försörjning, väl fungerande välfärd och tillit till samhällsinstitutionerna är grundläggande för ett långsiktigt hållbart Tyresö.

Mot denna bakgrund bygger Sverigedemokraternas budget på tydliga prioriteringar där ansvarstagande, kvalitet och effektiv resursanvändning står i centrum.

När resurserna är begränsade måste politiken våga prioritera, och det är utgångspunkten för Sverigedemokraternas budget.

Grunden för vår budget

SD Tyresö avser att sänka kommunalskatten för 2027 med 10 öre, till 19,40. I ett ekonomiskt läge där många hushåll är pressade är det angeläget att lätta skattebördan.

Vår budget bygger på ett viktat index på 2,6 procent för 2027 utifrån SKR:s antagande för utveckling av lön och inflation, men vi inför ett generellt effektiviseringskrav på 1 procent inom hela kommunkoncernen.

Undantag från effektiviseringskravet

Sverigedemokraternas generella effektiviseringskrav om 1 procent syftar till att frigöra resurser genom effektivare administration, processer och stödverksamheter. Samtidigt bedömer vi att vissa verksamheter har särskilda förutsättningar som motiverar undantag från kravet under 2027.

Förskolan undantas eftersom verksamheten under flera år har genomfört omfattande anpassningar till förändrade barnkullar. Förskolan har redan genomfört betydande effektiviseringar och omställningar, och verksamheten behöver nu stabilitet för att kunna upprätthålla kvalitet och kontinuitet.

Gymnasieskolan undantas eftersom en stor del av kostnaderna påverkas av externa faktorer som kommunen har begränsad rådighet över. Ersättningsnivåer och prislistor inom gymnasieregionen fastställs i stor utsträckning genom gemensamma överenskommelser inom Storsthlm, vilket delvis minskar möjligheterna att genomföra egna effektiviseringar.

Vuxenutbildningen undantas eftersom verksamheten spelar en viktig roll för kompetensförsörjning, etablering på arbetsmarknaden och möjligheten till egen försörjning. Fler människor behöver ges möjlighet att utbilda sig, stärka sin kompetens och komma i arbete.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning undantas eftersom verksamheten riktar sig till några av kommunens mest utsatta invånare. Många brukare har omfattande och varaktiga behov av stöd, omsorg och insatser där kvalitet, kontinuitet och trygghet måste väga särskilt tungt.

Måltidsservice undantas eftersom kostverksamheten är en central kvalitetsfaktor inom både skola och äldreomsorg. I en tid med fortsatt osäkerhet kring livsmedelspriser och ökade krav på kvalitet och näringsinnehåll anser Sverigedemokraterna att fokus bör ligga på goda måltider snarare än ytterligare effektiviseringar.

Våra prioriterade satsningar

Trots skattesänkningen väljer Sverigedemokraterna att prioritera ett antal områden där behoven är särskilt stora. Våra främsta satsningar 2027 är:

- **45 miljoner** kronor till grundskolan för att möta den demografiska utvecklingen.
- **4 miljoner** kronor till individ- och familjeomsorgen för omställning till den nya socialtjänstlagen.
- **6 miljoner** kronor till äldreomsorgen för att tillse trygghet, värdighet och livskvalitet.
- **2 miljoner** kronor till kultur- och fritidsverksamheten för att öka vuxennärvaron i miljöer där barn och unga vistas.
- **9 miljoner** kronor för att öka den kommunala beredskapen i händelse av kris eller krig.
- **8 miljoner** kronor för digitalisering och välfärdsteknik.
- **27 miljoner** kronor till en omvärldsbuffert, för att hantera oförutsedda kostnadsökningar och externa förändringar.

God ekonomisk hushållning

Budgeteringen grundas på en realistisk bedömning av när investeringsprojekt kan slutredovisas. Vi betonar vikten av försiktighet och prioritering eftersom intäkter från exploatering aldrig får bli ett incitament för att driva fram överetablering eller förtätning som hotar livsmiljö och lokala värden.

Räntenivån påverkar både räntekostnader och framtida investeringsutrymme. Kommunen bör vara försiktig med nyupplåning och fokusera på att prioritera nödvändiga investeringar med långsiktigt värde. Nuvarande styre har drivit investeringstakten till nivåer som begränsar kommunens investeringsutrymme, vilket bland annat gjort att det nya Vård- och omsorgsboendet i Strand har förts över till Tyresö Bostäder AB.

Volymbaserade anslag används för verksamheter som direkt påverkas av demografiska förändringar, till exempel förskola, grundskola, gymnasieskola, socialtjänst, äldreomsorg och fritid. Modellen behöver följas upp och utvecklas så att resurserna verkligen styrs dit de gör störst nytta. När befolkningsunderlaget förändras, måste även anslagen justeras, men utan att kvaliteten i välfärden försämras.

God ekonomisk hushållning innebär för oss att kommunens resurser används effektivt och med långsiktigt ansvar. Kommunens soliditet ska uppgå till minst 20 procent. Exklusive pensionsförpliktelser ska kommunens soliditet uppgå till minst 32 procent.

Målresultatet under mandatperioden 2027 - 2030 ska ligga på 2,5 procent.

Låneskulden ska ligga under 35 procent, och inte ens kortsiktigt ska den överstiga 55 procent.

Avskrivningskostnaderna ska ligga under 7 procent, och hållas på sådan nivå att kvalitetsförmågan inte påverkas negativt.

Så vill vi styra Tyresö

Sverigedemokraterna Tyresö vill att varje skattekrona används där den gör som mest nytta för Tyresöborna. Kommunens styrning ska vara tydlig, ansvarsfull och resultatinkriktad, med fokus på trygghet, kvalitet och en välfärd som fungerar i människors vardag.

Kommunens arbete ska utgå från lokala behov och verkliga utmaningar i Tyresö. Visioner och mål måste botten i det invånarna faktiskt förväntar sig av kommunen: trivsamma och välfungerande bostadsområden, ordning och studiero i skolan, en värdig äldreomsorg och en effektiv och tillgänglig kommunal service.

För Sverigedemokraterna är trygghet grunden för all annan samhällsutveckling. Oavsett var man bor i Tyresö ska man kunna känna trygghet och tillit i skolan, i hemmet, på äldreboendet och i det offentliga rummet. Kommunens verksamheter ska präglas av kvalitet, kontinuitet och respekt för skattebetalarnas pengar.

Vi vill se en kommun där skolan präglas av kunskap, studiero och tydliga förväntningar, där äldreomsorgen kännetecknas av värdighet och kontinuitet, och där brottslighet och otrygghet möts med tydlighet och samverkan mellan kommun, polis, skola, socialtjänst och civilsamhälle.

Sverigedemokraterna anser att kommunen behöver fokusera mer på sitt kärnuppdrag och mindre på symboliska projekt och omfattande måldokument som riskerar att flytta fokus från verksamheternas grundläggande uppgifter. Klimat- och hållbarhetsarbetet ska vara pragmatiskt, kostnadseffektivt och ge konkreta resultat utan att försvåra människors vardag eller försämra framkomlighet och livskvalitet i kommunen.

Tyresöborna ska kunna känna förtroende för att skattemedlen används ansvarsfullt och att kommunen följer upp verksamheterna på ett tydligt och rättvisande sätt. Därför är det viktigt att kommunplanen innehåller relevant, transparent och tillförlitlig information.

Sverigedemokraterna anser att kommunens övergripande mål och indikatorer i huvudsak bör vara stabila över tid och inte förändras radikalt mellan olika politiska majoriteter. Det skapar kontinuitet i styrningen och gör det möjligt att följa kommunens utveckling långsiktigt. Med stabila mål och indikatorer blir det tydligare om förändringar i resultaten för Tyresöborna beror på politiska prioriteringar och satsningar snarare än förändrade mått eller definitioner.

Vi anser också att tydlig ansvarsfördelning är en förutsättning för en väl fungerande kommun. Verksamheter och förvaltningar ska arbeta mot gemensamma mål som är demokratiskt beslutade och förankrade i Tyresöbornas

behov, inte utifrån egna agendor eller otydliga styrsignaler.

När resurserna är begränsade måste kommunen prioritera det som är mest viktigt. För Sverigedemokraterna innebär det:

- att kommunens resurser i första hand ska gå till verksamheter som möter invånarnas grundläggande behov,
- att styrningen ska utgå från faktiska behov och konkreta resultat,
- att invånarna ska ha insyn i hur kommunen arbetar och hur skattemedlen används, samt
- att kommunen ska präglas av effektivitet, ansvarstagande och långsiktig hållbarhet.

Tyresö kommun har idag ett stort antal styrdokument, strategier och policys. Sverigedemokraterna ser positivt på att kommunen påbörjat arbetet med att minska antalet styrdokument och vill att denna översyn fortsätter. Färre och tydligare styrdokument skapar bättre förutsättningar för en effektiv styrning och minskar risken för otydlighet och dubbelarbete inom organisationen.

Inom kommunen finns också ett stort antal taxor och avgifter med varierande aktualitet och konstruktion. Vissa har inte uppdaterats på många år medan andra saknar tydliga principer för indexuppräknings och justering. Sverigedemokraterna anser därför att kommunen bör genomföra en samlad översyn av samtliga taxor och avgifter i syfte att skapa större transparens, tydlighet och rättvisa mellan olika verksamhetsområden.

Bild: Tyresö kommun

Våra prioriteringar

Trygghet, beredskap och social hållbarhet

Trygghet är en grundläggande förutsättning för ett fungerande samhälle. Sverigedemokraterna vill se ett Tyresö där människor känner trygghet i vardagen och där kommunen arbetar långsiktigt, närvarande och samordnat mot kriminalitet, otrygghet och social utsatthet.

Tyresö är i grunden en trygg kommun, men skillnaderna mellan olika områden har ökat och många invånare upplever oro över samhällsutvecklingen. Därför behövs ett fortsatt målmedvetet arbete där förebyggande insatser kombineras med tydliga förväntningar, tidiga åtgärder och nära samverkan mellan kommun, polis, skola, socialtjänst och civilsamhälle.

Vi vill stärka det förebyggande arbetet för barn och unga och utveckla tidiga sociala insatser för att motverka kriminalitet, missbruk och långvarigt utanförskap. Vi vill också se ökad polisnärvaro och en polisstation i Tyresö.

Beredskap och samhällssäkerhet är samtidigt en allt viktigare del av kommunens ansvar. Kommunen behöver ha förmåga att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter även vid större störningar och säkerställa fungerande försörjningsberedskap, kontinuitetsplaner och tydliga ledningsstrukturer.

Sverigedemokraterna vill också lyfta fram betydelsen av civilkurage och medmänsklighet i samhället. Ett kommunalt civilkuragepris kan bidra till att uppmärksamma människor som visar mod, ansvarstagande och omtanke om sina medmänniskor.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- fortsätta utveckla det förebyggande trygghetsarbetet i områden med större behov,
- verka för ökad polisnärvaro och en polisstation i Tyresö,
- stärka samverkan mellan kommun, polis, skola, socialtjänst och civilsamhälle,
- stärka kommunens krisberedskap och kontinuitetsplanering,
- säkerställa fungerande försörjningsberedskap och regelbundna beredskapsövningar,
- regelbundet kontrollera och följa upp skyddsrum och andra viktiga beredskapsfunktioner, samt

- införa ett kommunalt civilkuragepris.

Ansvarsfull ekonomi och en väl fungerande kommun

Sverigedemokraterna anser att god ekonomisk hushållning är en förutsättning för en trygg och väl fungerande kommun. Tyresöbornas skattemedel ska användas ansvarsfullt, effektivt och med tydligt fokus på kommunens kärnverksamheter.

Kommunens resurser ska i första hand gå till skola, äldreomsorg, trygghet och annan samhällsservice som har direkt betydelse för invånarnas vardag. Det kräver tydliga prioriteringar, långsiktig planering och en organisation där resurser används varsamt och effektivt.

Vi vill se en kommun som präglas av tydligt ansvarstagande, god uppföljning och hög kvalitet i verksamheterna. Samma krav ska gälla oavsett om verksamheten drivs i kommunal regi eller av externa utförare.

Sverigedemokraterna vill också minska administration och overheadkostnader för att frigöra resurser till välfärden och säkerställa att organisationen är effektiv och ändamålsenlig. Stöd-, kommunikations- och strategifunktioner ska regelbundet följas upp för att säkerställa att resurserna används på rätt sätt.

Vi ser positivt på digitalisering och välfärdsteknik när den används för att stärka tryggheten, förbättra servicen och underlätta för personalen. Teknik ska vara ett stöd för människor, aldrig en ersättning för mänsklig kontakt och omsorg.

Kommunen ska också vara en trygg och ansvarstagande arbetsgivare där tydligt ledarskap, god arbetsmiljö och långsiktiga arbetsvillkor står i centrum.

Sverigedemokraterna anser vidare att arbetet mot välfärdsbrott och oseriösa aktörer behöver stärkas för att skydda skattemedel och upprätthålla förtroendet för välfärdssystemet.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- prioritera resurser till kommunens kärnverksamheter,
- minska administration och overheadkostnader för att stärka välfärden,
- stärka arbetet mot välfärdsbrott genom bättre kontroller och uppföljning,
- ställa tydliga kvalitetskrav på både kommunala och externa verksamheter,
- utveckla uppföljningen med större fokus på resultat och invånarnas upplevelser,

- använda digitala lösningar och välfärdsteknik som stöd för personal och invånare,
- säkerställa att välfärdsteknik används som ett komplement till mänsklig omsorg och närvaro,
- stärka arbetsgivaransvaret genom tydligt ledarskap och god arbetsmiljö,
- utveckla kompetensförsörjningen genom verksamhetsnära och behovsstyrda insatser, samt
- frysa politikerarvodena under 2027 som en del av ett ansvarsfullt ekonomiskt arbete.

Bild: Tyresö kommun

Hållbar samhällsplanering och ett trivsamt Tyresö

Vi vill se ett Tyresö där utveckling sker med balans, långsiktighet och respekt för kommunens identitet, natur och befintliga miljöer. Samhällsplaneringen ska utgå från människors vardag och säkerställa att bostäder, vägar, service och infrastruktur utvecklas i takt med kommunen.

Vi vill se en mer varierad bostadsutveckling med fler småhus, radhus och familjevänliga bostäder samt större hänsyn till trafiklösningar, parkering, trygghet och samhällsservice vid nybyggnation. Kommunen ska inte bygga snabbare än att välfärd och infrastruktur klarar utvecklingen.

Sverigedemokraterna anser också att Tyresös naturmiljöer, kust och skärgård är viktiga delar av kommunens identitet och attraktivitet. Exploatering ska ske varsamt och med hänsyn till naturvärden, framkomlighet och livskvalitet.

Vi vill även se större fokus på arkitektur, gestaltning och trivsel i samhällsbyggandet. Ny bebyggelse ska hålla hög kvalitet och utformas med hänsyn till omgivning, kulturmiljö och lokal identitet. Därför vill vi utreda möjligheten att inrätta ett rådgivande skönhetsråd eller motsvarande funktion.

Sverigedemokraterna anser också att kommunen behöver arbeta mer genomtänkt med offentlig belysning och ljusmiljöer. Smart och riktad belysning kan kombinera trygghet, energieffektivitet och hänsyn till djurliv och naturmiljöer.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- verka för en mer varierad bostadsutveckling med fler småhus, radhus och familjevänliga bostäder,
- säkerställa att nybyggnation planeras tillsammans med fungerande infrastruktur och samhällsservice,
- planera utvecklingen med större hänsyn till naturvärden, trafiklösningar och trygghet,
- värna Tyresös lokala identitet, kulturmiljöer och gröna miljöer,
- stärka arbetet med energieffektivisering och återbruk inom kommunens verksamheter,
- utveckla användningen av smart och energieffektiv belysning,
- minska onödig ljusspridning i natur- och rekreationsområden,
- utreda möjligheten till ett skönhetsråd eller motsvarande rådgivande funktion,

- begränsa den ekonomiska belastningen på fastighetsägare vid utbyggnad av kommunal infrastruktur och gatukostnader, samt
- utreda möjligheten till en publik båtramp.

Trafik och framkomlighet i vardagen

För oss är det viktigt med en trafikplanering som präglas av balans mellan trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet. Tyresö är en kommun där många människor är beroende av bilen i vardagen samtidigt som gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver fungera tryggt och effektivt.

Vi anser att trafiklösningar ska vara proportionerliga, välmotiverade och fungera i praktiken. Trafikplaneringen behöver ta hänsyn till barnfamiljer, äldre, kollektivtrafik, blåljusverksamhet och personer som är beroende av bilen i vardagen.

I det rådande ekonomiska läget behöver nya trafikinvesteringar prioriteras utifrån trafiksäkerhet, framkomlighet och tydlig samhällsnytta.

Tyresö står samtidigt inför flera större trafikrelaterade utmaningar där kommunen behöver arbeta långsiktigt tillsammans med regionala och statliga aktörer för att förbättra framkomlighet och trafikflöden.

Sverigedemokraterna motsätter sig spårbunden kollektivtrafik till Tyresö och vill istället prioritera lösningar som är ekonomiskt realistiska och bättre anpassade efter kommunens förutsättningar.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- genomföra en översyn av trafikreglerande åtgärder för bättre balans mellan säkerhet och framkomlighet,
- prioritera trafiksäkerhetsåtgärder där riskerna är som störst, särskilt kring skolor och områden med många oskyddade trafikanter,
- verka för förbättrad framkomlighet på Tyresövägen och andra hårt belastade vägsträckor,
- uppmärksamma behovet av förbättrade trafiklösningar vid bland annat Brandstationen, Tegelbruksvägen och Bollmorabacke, samt
- höja parkeringstalen vid nybyggnation där det är lämpligt utifrån områdets förutsättningar.

Ett starkt näringsliv och fler arbetstillfällen

Tyresös företagare spelar en viktig roll för kommunens utveckling, trygghet och lokala ekonomi. Sverigedemokraterna vill att Tyresö ska vara en företagsvänlig kommun där företag ges möjlighet att växa och utvecklas utan onödig administration och regelkrångel.

Vi vill stärka den lokala arbetsmarknaden och skapa bättre förutsättningar för fler arbetstillfällen inom kommunen. En starkare lokal arbetsmarknad bidrar till ökad självförsörjning, kortare resor och ett mer levande lokalsamhälle.

Sverigedemokraterna anser att kommunen behöver arbeta mer aktivt för att möjliggöra nya företagsetableringar och skapa attraktiva förutsättningar för verksamheter som vill utvecklas i Tyresö. Tillgång till verksamhetsmark och lokaler är en viktig del av detta arbete.

Vi vill också förbättra möjligheterna för lokala företag att delta i kommunala upphandlingar. Upphandlingar ska präglas av kvalitet, långsiktighet och rimliga villkor, inte enbart lägsta pris.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- stärka det lokala företagsklimatet i Tyresö,
- verka för fler arbetsplatser och företagsetableringar i kommunen,
- minska onödig administration och hinder för småföretag,
- skapa bättre förutsättningar för lokala företag att delta i kommunala upphandlingar,
- säkerställa tillgång till mark och lokaler för företagsetableringar och expansion, samt
- utveckla samverkan mellan kommunen, näringslivet och andra aktörer kring trygghet och säkerhet.

Kunskap, språk och studiero i skolan

Sverigedemokraterna vill se en skola med tydligt fokus på kunskap, trygghet och studiero. Goda kunskaper i svenska är avgörande för elevernas möjligheter att lyckas i skolan och bli delaktiga i samhället. Därför ska förskola och skola ha ett tydligt fokus på språkutveckling, särskilt under de tidiga åren.

Vi anser att lärarna ska ges bättre förutsättningar att fokusera på undervisning och ledarskap i klassrummet. Den administrativa belastningen behöver minska samtidigt som stödet runt lärarna stärks genom exempelvis lärarassistenter och fungerande elevhälsa.

Trygghet och studiero måste väga tungt i skolans arbete. Elever och personal ska inte behöva acceptera återkommande störningar eller otrygghet i undervisningen. Därför vill Sverigedemokraterna att kommunen utreder möjligheten till akutskola för elever som behöver tillfälligt mer anpassade och strukturerade miljöer.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- stärka arbetet med språkutveckling i förskola och skola,
- säkerställa att personal i skolan har goda kunskaper i svenska,
- stärka lärarnas möjligheter att fokusera på undervisning och kunskapsuppdraget,
- utveckla användningen av lärarassistenter och andra stödresurser,
- prioritera studiero, trygghet och tydliga ordningsregler,
- säkerställa att elevhälsan arbetar förebyggande och är tillgänglig,
- minska den administrativa belastningen för skolans personal, samt
- utreda möjligheten till akutskola.

Näringsrik och valbar skolmat

Skolmaten är en viktig del av elevernas vardag och en förutsättning för ork, koncentration och lärande. Sverigedemokraterna vill att skolmåltiderna präglas av kvalitet, näring och valfrihet.

Elever ska erbjudas fullvärdiga måltider med animaliskt protein som en naturlig del av kosten, samtidigt som vegetariska alternativ alltid ska finnas tillgängliga för de elever som önskar det.

Vi anser också att kommunens arbete med specialkost behöver vara tydligt, likvärdigt och långsiktigt hållbart. Specialkost ska i första hand utgå från medicinska behov och väl motiverade individuella skäl.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- säkerställa att elever erbjuds näringsrika och fullvärdiga skolmåltider,
- prioritera kvalitet och näringsinnehåll i måltidsverksamheten, samt
- se över kommunens riktlinjer för specialkost för att säkerställa tydlighet och likvärdighet.

Utbildning för arbete, kunskap och självständighet

Vi vill att Tyresös gymnasie- och vuxenutbildning utvecklas med fokus på kvalitet, långsiktighet och arbetsmarknadens behov. Målet är att ge människor goda möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden, studera vidare och leva ett självständigt liv.

När verksamheter visar goda resultat och stark efterfrågan ska kommunen våga satsa vidare. Tyresö gymnasiums praktiska och tekniska program har under senare år utvecklats positivt och stärkt sitt anseende. Det är en utveckling som bör tas till vara och byggas vidare på.

Samtidigt måste nya utbildningar etableras med eftertanke. Kommunen ska prioritera kvalitet framför kvantitet och säkerställa att utbildningsutbudet bygger på långsiktig hållbarhet, goda resultat och verklig efterfrågan från elever samt tydliga behov på arbetsmarknaden.

Sverigedemokraterna ser också ett stort värde i kommunens vuxenutbildning, som spelar en viktig roll för kompetensförsörjning, omställning och möjligheten att komma vidare i arbetslivet. Vi ser även behovet av att utveckla de utbildningsmiljöer som möter elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där efterfrågan på platser idag är större än tillgången.

Ett starkt utbildningsutbud är viktigt både för den enskilde individen och för Tyresös långsiktiga utveckling som kommun.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- stärka vuxenutbildningens roll för kompetensförsörjning och omställning,
- verka för att fler elever får det stöd som krävs för att fullfölja sina studier, samt
- arbeta för att möta den stora efterfrågan på utbildningsplatser för elever med särskilda behov på grund av NPF.

Trygg, värdig och tillgänglig äldreomsorg

För oss är det viktigt att äldreomsorgen präglas av trygghet, värdighet och hög kvalitet. Äldre Tyresöbor ska kunna känna förtroende för att omsorgen fungerar väl och att deras behov står i centrum.

Vi ser positivt på att vård- och omsorgsboenden i Tyresö drivs i kommunal regi. Kommunal drift ger bättre möjligheter till insyn, långsiktig kvalitetsuppföljning och tydligt ansvarstagande. Detta utesluter inte privata utförare, men dessa ska uppfylla höga krav på kvalitet och uppföljning. Samtidigt behöver kommunen säkerställa att det finns tillräckligt många platser och boendeformer som möter framtidens behov.

Sverigedemokraterna vill även utveckla trygghetsboenden och andra boendeformer som stärker självständighet, trygghet och gemenskap för äldre personer.

För oss är språk och kommunikation en viktig del av kvaliteten i omsorgen. Personal inom äldreomsorgen behöver ha tillräckliga kunskaper i svenska för att säkerställa trygg kommunikation, god omvårdnad och hög patientsäkerhet. Kontinuitet och igenkänning är också avgörande för tryggheten, både inom särskilt boende och hemtjänst.

Vi ser samtidigt positivt på välfärdsteknik och smarta trygghetslösningar som kan stärka tryggheten och underlätta vardagen för både äldre och personal, alltid med individens behov och integritet i centrum.

Sverigedemokraterna anser också att kommunen behöver följa utvecklingen kring stärkt medicinsk kompetens inom den kommunala vården och arbeta för god samverkan mellan kommun, region och omsorgsutförare.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- utveckla fler trygghetsboenden och boendeformer för äldre,
- stärka kontinuiteten inom både äldreomsorg och hemtjänst,
- säkerställa att personal inom äldreomsorgen har tillräckliga kunskaper i svenska,
- prioritera god arbetsmiljö och rimliga arbetsvillkor för omsorgspersonalen,
- stärka kvalitetsuppföljningen inom både kommunal och privat äldreomsorg,

- använda välfärdsteknik och smarta trygghetslösningar där de skapar konkret nytta,
- stärka samverkan mellan kommun, region och omsorgsutförare,
- utreda möjligheten att inrätta forum eller branschråd för dialog och utveckling inom äldreomsorgen, samt
- säkerställa att hemtjänsten har fordon och utrustning som fungerar väl i verksamheten.

Gemenskap och livskvalitet för äldre

Social gemenskap och möjligheten att delta i aktiviteter tillsammans med andra är viktigt för äldres livskvalitet och psykiska hälsa. Många äldre personer lever idag med ofrivillig ensamhet, vilket kan påverka både hälsa och välbefinnande negativt.

Sverigedemokraterna anser att kommunen behöver ta frågan om social ensamhet bland äldre på större allvar och skapa bättre förutsättningar för äldre Tyresöbor att delta i sociala sammanhang nära sin vardag.

I Tyresö finns idag ett viktigt arbete genom pensionärsföreningar, kyrkor och ideella verksamheter. Samtidigt ser vi behov av fler öppna träffpunkter och aktiviteter för äldre i olika delar av kommunen, exempelvis i Trollbäcken och Tyresö Strand.

Vi vill också att kommunen utvecklar sitt uppsökande arbete för att bättre kunna fånga upp äldre personer som riskerar isolering och ensamhet.

För Sverigedemokraterna är det viktigt att äldreomsorgen inte enbart fokuserar på praktisk omsorg utan även på psykiskt välbefinnande och meningsfull vardag. Därför ser vi positivt på att utreda möjligheten att använda utbildade terapihundar och förare som ett frivilligt komplement inom äldreomsorgen och demensvården.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- utveckla fler sociala träffpunkter för äldre i olika delar av kommunen,
- stärka samarbetet med föreningsliv, kyrkor och ideella aktörer,
- prioritera aktiviteter som främjar gemenskap och psykiskt välbefinnande,
- utveckla det uppsökande arbetet mot äldre som riskerar ensamhet och isolering,
- skapa bättre möjligheter för äldre att delta i kultur- och fritidsaktiviteter nära hemmet samt
- utreda möjligheten att använda terapihundar inom äldreomsorgen och demensvården.

Ett starkt föreningsliv och meningsfull fritid

Sverigedemokraterna ser föreningslivet som en av de viktigaste grundpelarna för trygghet, gemenskap och folkhälsa i Tyresö. Idrottsföreningar, kulturverksamheter, pensionärsföreningar, friluftorganisationer och andra ideella krafter skapar mötesplatser där människor känner samhörighet och delaktighet i lokalsamhället.

Vi vill att kommunen fortsätter stärka samarbetet med föreningslivet och värna verksamheter som bidrar till rörelse, kultur, trygghet och social gemenskap i hela kommunen. Kommunens stöd ska präglas av tydlighet, rättvisa och rimliga administrativa krav så att ideella krafter kan fokusera på verksamheten istället för byråkrati.

Vi vill också utveckla tillgängligheten till motionsspår, friluftsområden och rekreationsmiljöer genom bättre information och skyltning så att fler Tyresöbor kan ta del av kommunens utbud.

För oss är det viktigt att kommunen erbjuder ett brett fritidsutbud som möter olika intressen och når fler grupper av barn och unga. Vi ser därför positivt på att utveckla nya former av mötesplatser och fritidsverksamheter, exempelvis motorgårdsverksamhet och öppna aktivitetsytor för barn och familjer.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- stärka samarbetet mellan kommunen och föreningslivet,
- verka för att fler barn och unga, inklusive barn med särskilda behov, ges möjlighet att delta i fritids-, kultur- och föreningsverksamhet,
- säkerställa att kommunens stöd och krav är tydliga och rättvisa,
- utveckla tillgänglighet och skyltning i frilufts- och motionsområden,
- stärka fritidsutbudet för ungdomar med praktiska och tekniska intressen, samt
- utreda möjligheten till fler öppna mötesplatser och fritidsmiljöer för barn och unga.

Trygga uppväxtmiljöer och förebyggande arbete

Sverigedemokraterna vill stärka det förebyggande arbetet för barn och unga genom trygga vuxna, meningsfull fritid och fler positiva sociala sammanhang. Barn och unga behöver vuxennärvaro, gemenskap och aktiviteter som stärker ansvarstagande, trygghet och social utveckling.

Vi ser positivt på verksamheter som kollo, föreningsliv, fritidsgårdar och andra organiserade aktiviteter som ger barn och unga möjlighet att utvecklas i trygga miljöer med vuxennärvaro och gemenskap.

Sverigedemokraterna anser också att kommunen behöver utveckla samarbetet med civilsamhället och idéburna aktörer i det förebyggande arbetet. Verksamheter som bidrar till trygghet och social gemenskap ska uppmuntras och ges goda förutsättningar att fungera långsiktigt.

Vi vill även stärka vuxennärvaron i miljöer där många barn och unga vistas och utveckla fler öppna mötesplatser nära bostadsområdena. Exempelvis bör kommunen utreda möjligheten till idéburet partnerskap kring verksamheter som Fårdala stall samt möjligheten att utveckla parklek eller andra öppna aktivitetsytor för barn och familjer.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- verka för att fler barn och unga får möjlighet att delta i kolloverksamhet, liknande Barnens Ö och andra trygga sommaraktiviteter,
- stärka vuxennärvaron i miljöer där många barn och unga vistas,
- utveckla samarbetet mellan kommunen och civilsamhället i det förebyggande arbetet,
- utreda möjligheten till idéburna partnerskap för verksamheter som stärker trygghet och gemenskap,
- utreda möjligheten till parklek eller andra öppna aktivitetsytor för barn och familjer, samt
- skapa fler tillgängliga mötesplatser nära bostadsområdena.

Bild: Tyresö kommun

Vägen till arbete och egen försörjning

Vi vill se ett Tyresö där fler människor ges möjlighet att försörja sig själva och vara delaktiga i samhället. Arbete, gemenskap och eget ansvar är grundläggande för att motverka utanförskap och långvarigt bidragsberoende.

Kommunens stödinsatser ska präglas av tydliga förväntningar, tidiga insatser och ett tydligt fokus på vägen till egen försörjning. Den som kan arbeta eller delta i arbetsnära aktiviteter ska också förväntas göra det, samtidigt som rätt stöd ska ges till personer med verkliga behov av hjälp och stödinsatser.

Sverigedemokraterna vill att fler Tyresöbor ska få möjlighet att komma in på arbetsmarknaden genom konkreta och meningsfulla insatser. Praktiska arbeten och enklare arbetsuppgifter kan vara ett första steg mot egen försörjning och ökad delaktighet.

Vi anser också att samarbetet mellan kommunen och det lokala näringslivet behöver stärkas för att bättre matcha arbetslösa Tyresöbor mot lokala kompetensbehov och arbetsmarknadens efterfrågan.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- vidareutveckla arbetsmarknadsinsatser som Startsteget med större fokus på arbetsnära och praktiska insatser,
- skapa fler vägar till arbete genom enklare arbetsuppgifter och verksamhetsnära insatser,
- stärka samarbetet mellan kommunen och näringslivet för att bättre matcha arbetslösa mot lokala kompetensbehov, samt
- tydligare koppla försörjningsstöd till aktivitet, deltagande och individuella insatser mot egen försörjning.

En trygg, tydlig och tillgänglig socialtjänst

Kommunen har ett viktigt ansvar för människor som befinner sig i utsatta livssituationer. Den som behöver stöd ska mötas av respekt, tydlighet och insatser som syftar till trygghet, självständighet och bättre livsvillkor.

Vi välkomnar den nya socialtjänstlagens fokus på tidiga, förebyggande och mer tillgängliga insatser. Socialtjänsten ska vara lätt att komma i kontakt med och människor ska snabbt kunna få rätt stöd innan problemen växer sig större.

Samtidigt bygger välfärdssystemet på ansvarstagande och förtroende. För att hjälpen ska kunna gå till dem som verkligen behöver den måste kommunen arbeta aktivt mot bidragsfusk och välfärdsbrott samt säkerställa att stödinsatser används rättssäkert och träffsäkert.

Sverigedemokraterna vill också stärka kommunens arbete med egna jour- och familjehem för att öka kvaliteten, kontinuiteten och tryggheten för placerade barn och unga. Kommunen bör i större utsträckning bygga upp egen kompetens och långsiktig förmåga inom familjehemsvården.

Därför vill Sverigedemokraterna:

- stärka socialtjänstens tillgänglighet och förebyggande arbete,
- utveckla tidiga och samordnade insatser för barn, unga och familjer,
- säkerställa att människor snabbt kan få kontakt med rätt stöd och insatser,
- stärka arbetet mot välfärdsbrott och bidragsfusk,
- säkerställa att stödinsatser används rättssäkert och träffsäkert,
- stärka kommunens arbete med egna jour- och familjehem, samt
- utveckla rekrytering, utbildning och stöd till familjehem i kommunal regi.

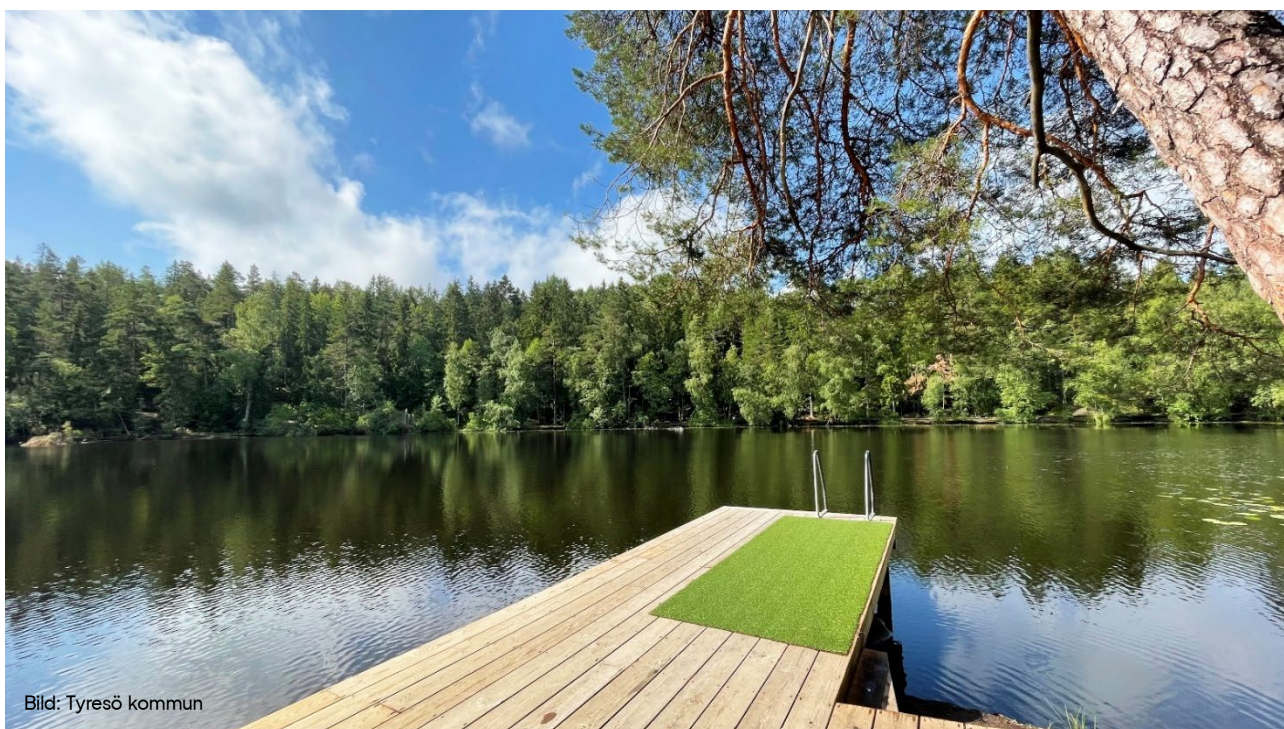

Bild: Tyresö kommun

Resursfördelning verksamhetsområden

Samtliga anslag är angivna i mnkr, och avser budgetåret 2027.

Barn- och utbildningsnämnden

Förskola	360,4
Grundskola	932,7
Måltidsservice	11,3
Totalt anslag nämnd	1304,4

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasieskola	287,9
Vuxenutbildning	32,7
Totalt anslag nämnd	320,6

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Individ och familjeomsorg	330,8
Totalt anslag nämnd	330,8

Äldre- och omsorgsnämnden

Omsorg om personer med funktionsnedsättning	342,0
Äldreomsorg	534,3
Totalt anslag nämnd	876,4

Kultur- och fritidsnämnden

Bibliotek, kultur och fritid	167,2
Totalt anslag nämnd	167,2

Byggnadsnämnden

Bygglovsverksamhet	14,2
Totalt anslag nämnd	14,2

Samhällsbyggnad och hållbarhetsnämnden

Samhällsbyggnad och hållbarhet	181,1
Totalt anslag nämnd	181,1

Kommunstyrelsen

Strategi, investeringar och fastigheter	67,1
Gemensam verksamhet	290,8
Politisk verksamhet	38,1
Totalt anslag nämnd	396,0

Investeringar

Sverigedemokraterna anser att investeringar ska präglas av långsiktighet, ansvarstagande och tydlig samhällsnytta. Kommunens investeringar behöver stärka kärnverksamhet, infrastruktur och välfärd utan att den ekonomiska belastningen på kommunen blir ohållbar över tid.

I kommunens investeringsprogram konstaterar den styrande majoriteten att investeringstakten fortsatt ligger på historiskt höga nivåer och prognosen för 2026 visar att låneskulden i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag riskerar att tangera den fastställda maxnivån om 55 procent. Detta är enligt Sverigedemokraterna en tydlig signal om att kommunen behöver prioritera hårdare och visa större återhållsamhet i kommande investeringar.

Vi ser därför positivt på att det tidigare omfattande planprogrammet för Trollbäckens centrumstråk inte längre återfinns i investeringsprogrammet. För oss är det viktigt att utveckling sker med hänsyn till befintlig bebyggelse, grönområden och områdenas lokala karaktär samt att större förändringar har en tydlig lokal förankring.

Sverigedemokraterna ser samtidigt med oro på omfattningen av vissa större exploateringsprojekt, inte minst Wättingeprojektet där betydande investeringsmedel avsätts under planperioden. Vi anser inte att utbyggnaden av Wättingebacken är rätt prioritering för Tyresö kommun, även om delar av projektet som rör trafiksäkerhet och skolvägar kan vara motiverade och behöver bedömas separat.

Vi har tidigare ställt oss bakom ombyggnaden av korsningen Bollmoravägen/Njupkärrsvägen, men anser samtidigt att detta är den del av Projekt Bollmoravägen som har högst prioritet och som behöver genomföras i närtid. Övriga delar bör prövas med större försiktighet utifrån kommunens ekonomiska situation.

Sverigedemokraterna anser att investeringar i skolor, idrottsanläggningar, vård- och omsorgsboenden samt annan viktig samhällsinfrastruktur ska prioriteras framför projekt med mer osäker samhällsnytta. Kommunen behöver också fortsätta återinvestera i befintliga anläggningar och fastigheter för att undvika ökade kostnader längre fram.

Vi ser positivt på strategiska markinköp när dessa är långsiktigt motiverade och till nytta för kommunens utveckling, men anser samtidigt att även markförvärv måste präglas av tydlig ekonomisk försiktighet och noggranna prioriteringar.

Sverigedemokraterna vill se en investeringspolitik där varje större investering tydligt kan motiveras utifrån långsiktig nytta, ekonomisk hållbarhet och

kommuninvånarnas behov. I en situation där kommunen redan befinner sig på mycket höga skuldnivåer krävs större fokus på kärnverksamhet, kostnadskontroll och ansvarsfull prioritering.

Bild: Tyresö kommun

Prövning av barnets bästa

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020 och ska vara en självklar utgångspunkt i kommunens arbete. Barn och ungas rättigheter, trygghet och utveckling behöver beaktas i beslut som påverkar deras vardag och framtid.

Kommunplanen är kommunens övergripande styrdokument och ska bidra till långsiktigt hållbara och trygga livsmiljöer för barn och unga i Tyresö. Sverigedemokraterna anser att goda uppväxtvillkor skapas genom fungerande skolor, trygga bostadsområden, meningsfull fritid, närvarande vuxna och en välfungerande välfärd.

I arbetet med kommunplan och budget har ambitionen varit att skapa förutsättningar för nämnder och verksamheter att arbeta utifrån ett tydligt barnrättsperspektiv inom sina respektive ansvarsområden. Beslut och åtgärder som direkt berör barn och unga fattas i stor utsträckning på nämndnivå, där barnperspektivet behöver beaktas utifrån verksamheternas konkreta förutsättningar.

Sverigedemokraterna anser att arbetet med barns rättigheter behöver kombineras med tydligt ansvarstagande, långsiktighet och fokus på insatser som stärker trygghet, kunskap, hälsa och social utveckling för barn och unga i Tyresö.

Yrkanden avseende kommunstyrelsens förslag till beslut:

1. Skattesatsen för 2027 fastställs till 19:40.
2. Mål för god ekonomisk hushållning mandatperioden 2027–2030 fastställs.
3. Politiska uppdrag enligt Sverigedemokraternas kommunplansdokument fastställs.
4. Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2027 fastställs enligt Sverigedemokraternas förslag.
5. De i kommunplanen föreslagna planer för ramanslag 2027–2030 räknas om och fastställs enligt Sverigedemokraternas förslag.
6. Anslagen till verksamheter som direkt påverkas av demografiska förändringar baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut.
7. Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåret 2027–2030 räknas om och fastställs enligt Sverigedemokraternas förslag för 2027.
8. Internräntan för 2027 fastställs till 2,25 procent.
9. Lån får tas upp inom en ram på 2 600 miljoner kronor.
10. Ramen för koncernens rörelsekrediter fastställs till 150 miljoner kronor.
11. Kommunen tecknar sammantaget borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 600 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
12. Borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB fastställs till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall.
13. I övrigt godkänns Sverigedemokraternas förslag till kommunplan och budget för 2027.

Omvärldsanalys 2026

Inledning

Kommunkoncernens verksamheter och ekonomi påverkas av förändringar i omvärlden som ligger utanför den direkta kontrollen. Varje år uppdateras omvärldsanalysen för att upptäcka trender och händelser som sannolikt påverkar Tyresös förmåga att leverera välfärd och främja social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Så har omvärldsanalysen tagits fram

Omvärldsanalysen har tagits fram genom en bred och förankrad process där olika perspektiv har inkluderats. Samskapandeforum och dialoger har genomförts med barn och unga i förskola, grundskola, gymnasium och anpassad grundskola, med mångfaldsenheten, vuxenstudierande samt med äldre Tyresöbor inom daglig verksamhet och via den digitala träffpunkten. Därutöver har kommunens chefer, medarbetare med olika nyckelkompetenser samt den centrala samverkansgruppen bidragit med verksamhetsnära kunskap och erfarenheter.

Analysen utgår även från tidigare omvärldsanalyser, delårsuppföljningar, statistik och undersökningar – såsom medborgarundersökningar, trygghetsmätningar, demografiska underlag och näringslivsindex – samt relevant forskning inom området. Tillsammans ger detta en samlad och fördjupad bild av omvärldsförändringar, behov och utvecklingstendenser som påverkar Tyresös förutsättningar att leverera välfärd och skapa en långsiktigt hållbar kommun.

I analysen identifieras också strategiska förändringstryck – områden där kommunen behöver utveckla och ställa om verksamheten för att möta framtida förutsättningar och skapa bästa möjliga resultat för invånarna.

1. Trygghet, tillit och välfärdens legitimitet

Tillit till demokratin och samhällsinstitutionerna är avgörande för ett stabilt och sammanhållet samhälle. Sverige har traditionellt haft hög tillit, men utvecklingen visar utmaningar – särskilt bland unga och i socioekonomiskt utsatta miljöer. Bland annat riskerar skillnader i livsvillkor och gängrelaterad brottslighet att urholka förtroendet för samhällets institutioner och rättssystem.

Under de senaste åren har välfärdsbrottsligheten också uppmärksamats som en växande samhällsutmaning. Det handlar om systematiska handlingar där resurser som är avsedda för välfärdens kärnuppgifter missbrukas eller undanhålls genom bedrägerier, upphandlingsbrott, infiltration och andra otillbörliga beteenden. Detta påverkar förtroendet för välfärdsystemets funktion och trovärdighet.

Tyresö står samtidigt på en stark grund. Kommunen är trygg i jämförelse med många andra, och invånarnas upplevda trygghet är hög. Den regionala trygghetsundersökningen visar den lägsta otryggheten som uppmäts hittills, samtidigt som förtroendet för kommun och polis ökar. Trygga skolmiljöer bidrar till studiero och kunskapsresultat, vilket är centralt för barns framtidsmöjligheter och för att förebygga sociala problem. Ett fungerande samhällskontrakt – där rättigheter följs av ansvar och där stöd ges tidigt – är en viktig styrka.

Samtidigt finns skillnader mellan områden och grupper. Vissa unga och hushåll med svagare socioekonomiska förutsättningar har lägre tillit och svagare koppling till samhällsinstitutioner. Hög förekomst av dessa faktorer ökar riskerna för social utsatthet, kriminalitet och välfärdsbrott – vilket ställer krav på fortsatt riktade, samordnade och förebyggande insatser från kommunen och andra aktörer.

Förändringstryck

■ Trygghet i hela kommunen

Fortsatt närvaro, samverkan med polis och civilsamhälle samt insatser i områden med större behov, för att främja trygghet och förebygga otrygghet.

■ Ordning, rättssäkerhet och förtroende

Stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet, oseriösa aktörer och otillåten påverkan genom förebyggande arbete, upptäckt och utredning. Samverkan internt, regionalt och med statliga myndigheter samt informationsdelning säkerställer träffsäkra åtgärder och värnar skattebetalarnas resurser och välfärdens legitimitet.

■ Delaktighet och arbete

Prioritera vägar till arbete som första steg mot egen försörjning, utbildning och samhällsdeltagande, med särskilt fokus på unga och grupper långt från arbetsmarknaden. Arbetslöshet behöver mötas med tydliga krav på aktivitet och deltagande i arbetsnära insatser i kombination med rätt stöd när det behövs.

■ Främjande och uppsökande insatser för barn, unga och äldre

Det förebyggande arbetet behöver finnas där medborgarna är, på deras villkor, med låga trösklar. Kommunen behöver använda potentialen i den nya socialtjänstlagen för att driva välfärd på nya sätt och ge uppsökande och träffsäkra insatser som stärker barns skolgång, ungas fritid och äldres självständighet och delaktighet.

■ Helhetssyn på trygghet

Trygghet omfattar fysisk säkerhet, social stabilitet och tillit till att samhället fungerar – dessa perspektiv behöver vara tydligt integrerade i styrning, planering och prioritering.

2. Den demografiska omvandlingen

Tyresö har fortsatt en hög andel barn och unga jämfört med riket, vilket bidrar till en levande kommun med starka familjestrukturer och goda förutsättningar för föreningsliv, skolutveckling och social gemenskap. Samtidigt ökar andelen äldre, och fler lever längre och friskare liv. Det skapar möjligheter för äldre att vara aktiva längre, bidra i samhällsliv och föreningsliv samt stärka gemenskapen mellan generationer.

Den demografiska utvecklingen innebär dock tydliga förändringar i behoven. Gruppen över 80 år växer, vilket ökar efterfrågan på vård, omsorg och stöd vid mer komplexa behov. Parallellt minskar barnkullarna, vilket påverkar planeringen av förskolor och skolor och ställer krav på anpassning av lokaler, organisation och resurser. Samtidigt hårdnar konkurrensen om arbetskraft inom välfärdsyrken, där både kommunen och andra arbetsgivare behöver samma kompetenser. Den arbetande andelen av befolkningen minskar.

Sammantaget innebär utvecklingen att kommunen behöver planera långsiktigt, använda resurser effektivt och säkerställa att välfärden håller hög kvalitet även när behoven förändras.

Förändringstryck

■ Hållbar utveckling av äldreomsorgen

Omsorgen behöver möta ökande och mer komplexa behov, samtidigt som kvalitet, arbetsmiljö och effektiv resursanvändning säkras.

■ Flexibel struktur i skola och förskola

Verksamheterna behöver kunna anpassas till förändrade barnkullar, med fortsatt fokus på likvärdighet, kvalitet och goda kunskapsresultat.

■ Attraktiv kommun genom hela livet

God service, trygghet, varierat bostadsutbud och mötesplatser behöver finnas så att barnfamiljer, unga vuxna och äldre vill bo kvar och flytta till kommunen.

■ Kompetensförsörjning som strategisk fråga

Säkerställa tillgång till rätt kompetens genom nya arbetssätt, tekniskt stöd och attraktivt arbetsgivarerbjudande.

■ Effektiv styrning utifrån demografi

Beslut om lokaler, investeringar och verksamhetsutveckling behöver i högre grad baseras på långsiktiga befolkningsprognoser och samverkan mellan förvaltningar.

3. Digitalisering och delaktighet

Vi lever i en digital tid där teknologin förändrar medborgarnas behov, beteenden och förväntningar. För att vara relevant och skapa värde måste kommunen aktivt ta tillvara på de möjligheter som digitalisering och AI erbjuder. Rätt använd kan tekniken bidra till en mer effektiv, innovativ och tillgänglig välfärd, frigöra tid i verksamheterna och förbättra service till invånarna.

Samtidigt väcker digitaliseringen frågor om människans framtida roll i arbetslivet och ökar behovet av skydd mot digitala hot. Ju fler samhällstjänster som tillhandahålls digitalt, desto större blir exponeringen för informations- och cybersäkerhetsrisker. Ökade lagkrav och integritetsfrågor ställer krav på robusta lösningar och tydlig styrning.

Digital utveckling skapar också utmaningar kopplade till digitala klyftor. För barn och unga handlar det om att balansera digitalt lärande med trygg användning, god hälsa och social interaktion. Samtidigt är det viktigt att kommunens tjänster är tillgängliga för alla invånare, oavsett digital vana, så att ingen begränsas av bristande kunskap, tillgång eller stöd.

Förändringstryck

■ Ökad digital mognad

Kommunens förmåga att effektivisera verksamheten med hjälp av digitalisering måste stärkas, både i befintlig verksamhet och i utveckling av nya arbetssätt.

■ Höjd digital kompetens

Chefer och medarbetare behöver stärka sin kunskap om digitala verktyg, arbetsprocesser och innovation.

■ Skydd mot digital sårbarhet

Informations- och cybersäkerhet måste integreras med dataskydd och integritetsfrågor för att upprätthålla förtroende.

■ Digital inkludering

Alla invånare ska kunna ta del av digitala tjänster, och barns digitala hälsa ska beaktas.

4. Klimat och hållbarhet

Tyresö är en grön och naturnära kommun med mycket goda förutsättningar för hållbar samhällsutveckling. Stora sammanhängande naturområden, närhet till skog, sjöar och kust samt omfattande skyddade områden ger höga rekreativevärden, stärker den biologiska mångfalden och bidrar till invånarnas hälsa och livskvalitet. Dessa naturvärden utgör också en tydlig konkurrensfördel – de gör kommunen attraktiv för boende, besökare och företag och stärker Tyresös position i Stockholmsregionen.

Klimatförändringar innebär samtidigt ökade risker i form av skyfall, värmeböljor och extremväder, vilket ställer krav på klimatanpassning i planering, byggande och drift. Här spelar grönstrukturen en central roll genom ekosystemtjänster som vattenreglering, temperaturutjämning och robusta livsmiljöer. Samtidigt skapas möjligheter att utveckla hållbar infrastruktur, trygga miljöer och långsiktigt motståndskraftiga samhällsstrukturer.

Kommunen har minskat utsläppen per invånare avsevärt sedan 2016 och arbetar mot klimatneutralitet i linje med Parisavtalet. Omställningen behöver ske parallellt med att kommunen fortsätter vara attraktiv att leva, bo och verka i, vilket kräver en balans mellan miljöansvar, tillväxt, framkomlighet och goda livsvillkor.

Förändringstryck

■ Cirkulär ekonomi och resurseffektivitet

Öka återbruk, återvinning och samutnyttjande av resurser, effektiv energianvändning, hållbara inköp och minskat avfall i kommun och i samverkan med näringsliv. Resurserna i samhällets kretslopp ska tas tillvara istället för att dessa blir avfall.

■ Hållbara transporter för alla trafikslag

Utveckla ett transportsystem där bil, kollektivtrafik, cykel och gång samspelar effektivt, med fokus på framkomlighet, tillgänglighet och minskad klimatpåverkan.

■ Starka ekosystem och grönstruktur

Skydda naturvärden, stärka biologisk mångfald och säkra tillgång till grönområden som både klimatresurs och konkurrensfördel för livskvalitet och attraktivitet.

■ Klimatanpassad bebyggelse

Planera och bygga för att förebygga risker kopplade till extremväder och samtidigt skapa attraktiva, trygga och långsiktigt hållbara miljöer.

5. Beredskap och samhällsstöd

Tyresö har en stabil grund för krisberedskap och samhällsstöd genom etablerad samverkan mellan kommun, polis, räddningstjänst, region och civilsamhälle. Den lokala förmågan att arbeta tillsammans i vardagen är en styrka även vid större händelser. Ett tryggt och fungerande samhälle i normalläge är den viktigaste basen för att klara kriser.

Omvärldsläget och ett mer komplext samhälle ställer högre krav på kommunens förmåga att upprätthålla kärnverksamhet även vid störningar. Extremväder, tekniska avbrott, leveransstörningar eller andra samhällspåverkande händelser kan snabbt påverka välfärdstjänster som skola, omsorg, vattenförsörjning och socialt stöd.

Beredskap handlar därför inte enbart om extraordinära situationer, utan om att bygga starka och tillförlitliga strukturer i vardagen – med fungerande ledning, tydlig samverkan och verksamheter som klarar att anpassa sig utan att kvaliteten i välfärden faller.

Förändringstryck

■ Beredskap som en del av kärnuppdraget

Krisberedskap och kontinuitetsplanering behöver vara integrerade i ordinarie styrning, så att skola, omsorg och andra samhällsviktiga verksamheter kan fungera även vid störningar.

■ Tydlig samverkan och ansvarsfördelning

Fördjupa strukturerna för samarbete med polis, räddningstjänst, region, näringsliv och civilsamhälle, med klara roller och gemensamma arbetssätt vid kriser.

■ Kompetens, övning och ledningsförmåga

Säkerställa att chefer och medarbetare har kunskap, rutiner och regelbunden övning för att agera snabbt och samordnat när något inträffar.

■ Robust infrastruktur och försörjning

Stärka förmågan att hantera störningar i exempelvis IT-system, vatten, lokaler och leveranser som är avgörande för välfärdens funktion.

■ Trygghet och tillit även i osäkra lägen

Kommunikationen med invånare behöver vara tydlig och tillförlitlig, så att förtroendet för kommunen upprätthålls även vid påfrestningar.

6. Ekonomi, arbete och arbetsliv

Tyresö har ett brett och diversifierat näringsliv med över 4 300 aktiva företag inom bland annat bygg, handel, företagstjänster och information/kommunikation. Detta skapar en stabil grund för lokal sysselsättning, skatteintäkter och kommunens långsiktiga förmåga att leverera välfärd och service. Läget i Stockholmsregionen ger ytterligare fördelar genom ökad tillgång till arbetsmarknaden, nätverk och kundunderlag.

Företagen i kommunen är viktiga för jobbskapande, integration och ekonomisk aktivitet. Ett gott företagsklimat hänger nära samman med kommunens förmåga att erbjuda effektiv service, tydliga processer och professionellt bemötande. Arbetet med att förenkla kontakt och dialog med kommunens verksamheter — exempelvis genom samlad service, uppdaterad information och tydliga vägar in — stärker förutsättningarna för både nyetableringar och befintlig verksamhet.

Samtidigt står Tyresös näringsliv inför utmaningar. Konkurrensen om etableringar, investeringar och kompetent arbetskraft är hög i regionen. Utvecklingen av teknologier och digitala lösningar påverkar företagens möjligheter att växa och konkurrera, samtidigt som förväntningarna på snabb service, förutsägbarhet och effektiv myndighetsutövning ökar.

Arbetsmarknaden genomgår förändringar där matchning mellan utbildning och företagens behov blir allt viktigare. För att fler invånare ska ha möjlighet till egen försörjning och för att företagen ska kunna rekrytera den kompetens de behöver krävs både utbildningsinsatser, lokalt företagsstöd och fler vägar till arbete.

Förändringstryck

■ Förbättrad företagarservice och dialog

Kommunens kontakt med näringslivet behöver vara effektiv, lösningsorienterad och förutsägbar, med tydlig information, snabb handläggning och bra dialogflöden för att stödja företagande och investeringar.

■ Näringsliv som partner i samhällsutvecklingen

Stärka strukturer där företagare kan bidra till planering, upphandling och utveckling av service, så att kommunens strategiska arbete tar bättre tillvara företagens perspektiv och lokala kunskap.

■ Matchning för självförsörjning

Skapa fler vägar till arbete genom samverkan mellan kommun, skola, utbildningsaktörer och företag som stärker matchningen mellan individ och arbetsmarknad.

■ Kompetensförsörjning för välfärd och företag

Utbildningsinsatser och vägledning behöver i högre grad kopplas till arbetsmarknadens behov så att både kommunens verksamheter och lokala företag får tillgång till rätt kompetens, inklusive digital och teknisk kompetens.

■ Goda villkor för företagande i hela kommunen

Planering av mark, lokaler och infrastruktur behöver stödja både befintliga företag och nya etableringar, samtidigt som trygghet, livskvalitet och attraktiv livsmiljö värnas för Tyresöborna.

Sammanfattande perspektiv

Sammantaget visar analysen att Tyresös huvuduppgift är att säkra en stark och hållbar välfärd i en mer komplex verklighet, där demografi, kompetensförsörjning, teknikutveckling, trygghet och ekonomi hänger nära samman. Det handlar om att ta ansvar både för dagens behov och kommande generationer genom stabil styrning, ordning i ekonomin och fokus på kärnuppdraget.

Framgång framåt bygger på:

- Långsiktig planering utifrån befolkningsutvecklingen, så att skola, omsorg och samhällsservice finns där behoven uppstår.
- Effektiv användning av skattebetalarnas resurser och utveckling av nya arbetssätt, så att kvaliteten kan stärkas utan att kostnaderna ökar.
- Stark samverkan inom kommunen och med näringsliv, föreningsliv och civilsamhälle, där fler aktörer bidrar till jobb, integration och trygghet.
- Främjande och uppsökande välfärd, så att stöd och förebyggande insatser når medborgarna på deras villkor, fungerar proaktivt och sänker trösklar – både för barn och unga som behöver trygg skolgång och framtidstro, och för äldre med komplexa behov som vill bibehålla självständighet, delaktighet och livskvalitet.
- Tidiga och samordnade insatser för barn och unga, så att alla klarar skolan, får framtidstro och inte hamnar i utanförskap eller kriminalitet.
- Ett starkt lokalt näringsliv som grund för välfärden, där goda villkor för företagande, fungerande kompetensförsörjning och samverkan mellan kommun, utbildning och företag stärker sysselsättning, skattebas och kommunens långsiktiga utvecklingskraft.
- En välfärd som är rättssäker, tillgänglig och håller hög kvalitet, där invånarna möts av tydliga förväntningar, gott bemötande och likvärdig service.

I samspelet mellan dessa delar kan Tyresö fortsätta utvecklas som en trygg, växande och långsiktigt hållbar kommun.

tyresö kommun

Tyresö kommun, 135 81 Tyresö • Tel 08-578 291 00
kommun@tyreso.se • www.tyreso.se

Mars 2026